

REPUBLIKA SLOVENIJA
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno
samoupravo in regionalno politiko
1501 Ljubljana, Kotnikova 28
Telefon: 01 43 41 510; telefax: 01 43 41 538
E-naslov: gp.svlr@gov.si

Šifra: 017-15/2006
Ljubljana, dne 8.5.2007

EVA: 2005-1536-0020

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o volitvah v pokrajinah– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije določa besedilo predloga Zakona o volitvah v pokrajinah, EVA: 2005–1536–0020, in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem zakonodajnem postopku.

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Ivan Žagar, minister
- mag. Marko Starman, državni sekretar
- mag. Vesna Juvan Gotovac, sekretarka
- Neža Vodušek, sekretarka

Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:

- dr. Ivan Žagar, minister
- mag. Marko Starman, državni sekretar
- mag. Vesna Juvan Gotovac, sekretarka
- Neža Vodušek, sekretarka

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA

4. Obrazložitev predlaganega nujnega oz. skrajšanega postopka obravnave predloga zakona v Državnem zboru RS: /

Predlog in obrazložitev razlogov, zaradi katerih se predlaga skrajšanje poslovnih rokov (tretji odstavek 17. člena Poslovnika Vlade RS): /

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlaganim novim zakonom o volitvah v pokrajinah se prvič celovito ureja volilni postopek za volitve organa pokrajine – pokrajinskega sveta. Gre za del lokalnih volitev, saj je voljen organ samoupravnih lokalnih skupnosti.

Cilj zakona je postavitve sistema volitev v pokrajinski svet. Zakon ureja volilno pravico, volilni sistem, volilne organe, splošne, predčasne in nadomestne volitve, kandidiranje, glasovanje in ugotavljanje volilnih izidov ter varstvo volilne pravice. V prehodnih in končnih določbah so posebej urejene prve volitve v pokrajinski svet.

6. Presoja učinkov in usklajenost vladnega gradiva:

Izjavljam, da predlagano gradivo:

a)	<i>ima učinek</i>	na javnofinančna sredstva v višini večji od 40 000 € v tekočem in naslednjih treh letih
b)	<i>ima učinek</i>	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije: Direktiva 94/80/ES, z dne 19. 12. 1994, Direktiva 96/30/ES, z dne 13. 5. 1996 o uresničevanju volilne pravice na lokalnih volitvah državljanov držav EU, ki prebivajo v državi članici
c)	<i>nima učinka</i>	na postopke oziroma poslovanje javne uprave/pravosodnih organov s strankami (državljeni in pravnimi osebami) oziroma na obveznosti strank do javne uprave (administrativna bremena)
d)	<i>nima učinka</i>	na gospodarstvo, na obseg državnih pomoči
e)	<i>nima učinka</i>	na okolje
f)	<i>nima učinka</i>	na socialni položaj posameznikov

g)	je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja in so bile v razpravo vključene nevladne organizacije oziroma predstavniki zainteresirane javnosti. V razpravo so bile vključene tudi občine in združenja občin oziroma jih gradivo ne zadeva. Datum objave: 12. 3. 2007 Vključene organizacije oz. predstavniki: Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije Svoje mnenje so dale naslednje organizacije, predstavniki: Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije	<i>DA</i>
h)	so bile v celoti upoštevane vse prejete pripombe, predlogi civilne družbe oziroma te niso bile prejete	<i>DA</i>
i)	je bilo lektorirano	<i>DA</i>
j)	je medresorsko usklajeno.	<i>DA</i>

7. Delovni program Vlade Republike Slovenije

Predlog zakona o volitvah v pokrajinah je vključen v Delovni program Vlade RS za leto 2007 z naslednjimi roki: rok za prvo predložitev je bil 16. 1. 2007, skrajni rok obravnave na vladi je bil 25. 1. 2007, skrajni rok za sprejem pa je 15. 6. 2007. Roki so bili podaljšani zaradi podaljšanja razprave o celotnem paketu predlogov zakonov o pokrajinah.

Dr. Ivan Žagar
MINISTER

Priloge:

1. Odpravek sklepa
2. Predlog zakona

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije določa besedilo predloga Zakona o volitvah v pokrajinah, EVA: 2005–1536–0020, in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem zakonodajnem postopku.

Številka:

Datum:

Mag. Božo PREDALIČ
generalni sekretar

Predlog zakona o volitvah v pokrajinah – predlog za obravnavo**I. UVOD****1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje zakona**

Z vzpostavitvijo druge ravni lokalne samouprave – pokrajin – je treba urediti tudi postopek volitev v organ pokrajine, ki je voljen neposredno, to je pokrajinski svet. Volilni postopek se z uvedbo pokrajin ureja prvič in celovito. Pri opredelitvi vsebine zakona – ciljev, načel in poglavitnih rešitev – izhajamo iz ugotovitve, da sodi pojem volitev organov pokrajine v del lokalnih volitev, saj gre za volitve v organ samoupravnih lokalnih skupnosti.

Volitve v pokrajinske organe so omenjene v Zakonu o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 22/06 – uradno prečiščeno besedilo in 70/06) v 1. členu, kjer je v drugem odstavku določeno, da volitve predstavnikov občin v pokrajinske svete in v ustrezne organe drugih širših lokalnih skupnosti urejajo občine s svojim predpisi v skladu s sporazumom oziroma drugim aktom o povezavi z drugimi občinami v pokrajino ali drugo širšo lokalno skupnost. Ta določba je temeljila na bivšem 143. členu Ustave, ki je določal, da se občine samostojno odločajo o povezovanju v širše samoupravne lokalne skupnosti, tudi v pokrajine, za urejanje in opravljanje lokalnih zadev širšega pomena. S spremembo 143. člena Ustave, ki je določil pokrajino kot samoupravno lokalno skupnost, ki opravlja lokalne zadeve širšega pomena in z zakonom določene regionalne zadeve, je treba urediti tudi volitve, saj je postala omenjena določba ZLV neustrezna. Poleg tega pa je dejstvo, da ZLV dejansko ureja zgolj volitve v občinske svete, volitve županov in volitve v svete krajevnih, vaških in četrtinskih skupnosti, pokrajinskih volitev pa ne.

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve

Cilj zakona je postavitve sistema volitev v organ pokrajine, to je pokrajinski svet. Zakon ureja volilno pravico, volilni sistem, volilne organe, splošne, predčasne in nadomestne volitve, kandidiranje, glasovanje in ugotavljanje volilnih izidov ter varstvo volilne pravice. V prehodnih in končnih določbah so posebej urejene prve volitve v pokrajinski svet. Predlog zakona temelji na načelih lokalne samouprave, ki izhajajo iz ustavne ureditve lokalne samouprave v Republiki Sloveniji in načelih Evropske listine lokalne samouprave (Zakon o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave (MELLS), Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15, Uradni list RS, št.57/96). Ne glede na jasno ločnico med volitvami v organe samoupravnih lokalnih skupnosti (občine, pokrajine) in državnimi volitvami (volitve v državni zbor, državni svet), se zakon v uvodnem delu sklicuje na zakon, ki ureja lokalne volitve in zakon, ki ureja volitve v državni zbor. Nekatera proceduralna, organizacijska in tehnična vprašanja lokalnih volitev so po svoji naravi podobna državnim volitvam, zato se jih ureja skoraj enako kakor pri državnih volitvah. Zato se glede vprašanj, ki v zakonu niso posebej urejena, uporabljajo določbe Zakona o volitvah v državni zbor in Zakona o lokalnih volitvah.

V zakonu so upoštevana temeljna načela lokalne samouprave in lokalnih volitev. Ta načela so:

- prebivalci odločajo o lokalnih javnih zadevah prek svetov samoupravnih lokalnih skupnosti,
- člane in članice svetov samoupravnih lokalnih skupnosti volijo volivci in volivke svobodno in tajno na podlagi neposredne, enake in splošne volilne pravice,
- pravico voliti in biti voljen za člana sveta samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima stalno prebivališče, ima vsak državljan in državljanka Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil oziroma dopolnila 18 let starosti,
- državljan države članice EU, ki ima na območju pokrajine stalno prebivališče, ima pravico voliti organe samoupravnih lokalnih skupnosti in biti izvoljen v svet,
- polnoletni tujec in tujka, ki imata stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, imata pravico voliti organe samoupravnih lokalnih skupnosti,
- mandat organov pokrajine traja pet let,
- število članov sveta samoupravne lokalne skupnosti določa njen statut v skladu z zakonom, ter da imata italijanska oziroma madžarska narodna skupnost na narodnostno mešanih območjih, določenih z zakonom, v svetu najmanj po enega predstavnika oziroma predstavnico,
- sveti samoupravnih lokalnih skupnosti imajo izvršilne organe, ki so jim odgovorni.

Tretji člen Evropske listine lokalne samouprave določa, da lokalno samoupravo uresničujejo sveti ali skupščine samoupravnih lokalnih skupnosti, ki jih sestavljajo člani, izvoljeni s svobodnim in tajnim glasovanjem na podlagi neposredne, enakopravne in splošne volilne pravice. Pravico voliti in biti voljen za člana pokrajinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki bo na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti. Volilno pravico v pokrajinski svet ima tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v RS ter drugi tujci, ki imajo stalno prebivališče v RS. Obe rešitvi sta usklajeni z direktivama EU (Direktiva števil. 94/80/ES iz leta 1994 in Direktiva števil. 96/30/ES, s katero je bila ta dopolnjena). Direktivi od držav članic Evropske unije zahtevata zagotovitev aktivne in pasivne volilne pravice na lokalni ravni za tujce, državljane držav članic Evropske unije ter aktivno volilno pravico vseh v Sloveniji stalno živečih tujcev.

V pokrajinah z italijansko in madžarsko narodnostjo sta voljena tudi predstavnika teh skupnosti. Pravico voliti in biti voljeni v pokrajinski svet imajo pripadniki narodnih skupnosti, ki imajo volilno pravico.

Zakon določa, da se za volitve v pokrajinski svet oblikujejo volilne enote. Način oblikovanja volilnih enot je splošno uveljavljen, in sicer tako, da je en član sveta voljen na približno enako število prebivalcev, volilna enota pa obsega območja ene ali več občin ali dela občine. Ker se volitve izvajajo po proporcionalnem volilnem sistemu, zakon določa, da je v volilni enoti voljenih najmanj pet članov sveta.

Volivec ima pravico oddati preferenčni glas. Zakon določa, da se uveljavi preferenčni glas samo, če je posamezni kandidat prejel število preferenčnih glasov, ki je večje od povprečnega števila glasov na kandidata na listi. Takšen način uveljavljanja preferenčnega glasu zagotavlja največjo enakopravnost vseh kandidatov z liste, ki jo določijo politične stranke ali volivci.

Za razliko od volitev v občinske svete Zakon o volitvah v pokrajinah uveljavlja tako imenovano prohibitivno klavzulo, to je volilni prag za udeležbo pri razdelitvi mandatov na ravni pokrajine. Ker je število voljenih članov pokrajinskega sveta različen po posameznih pokrajinah, volilnega praga ni mogoče določiti z absolutno številko doseženih mandatov, temveč z odstotkom. Volilni prag je enak za vse pokrajine ne glede na število članov

pokrajinskega sveta in je opredeljen kot delež glasov od števila vseh veljavnih glasov, ki znaša štiri odstotke.

Kandidiranje v pokrajinski svet je možno na dva načina. Liste kandidatov lahko določijo:

- politične stranke v volilni enoti in
- skupine volivcev s podpisovanjem.

Za določanje kandidatnih list političnih strank so uveljavljena že znana načela lokalnih volitev in zakona o političnih strankah. Kandidatne liste bodo lahko določale tudi skupine volivcev s podpisovanjem. Za takšen način vlaganja kandidatur je smiselno upoštevana ureditev, določena z zadnjo novelo Zakona o lokalnih volitvah, to je potrebno število podpisov volivcev v volilni enoti. Kot zgornjo mejo števila potrebnih podpisov je določen en odstotek od števila volivcev v volilni enoti, izračunan po zadnjih splošnih volitvah v pokrajinski svet, vendar ne več kot 3000 podpisov.

Z uveljavitvijo 43. člena Ustave Republike Slovenije je vzpostavljena ustavna podlaga za zakonsko določitev ukrepov za spodbujanje enakih možnosti moških in žensk pri kandidiranju na volitvah v organe lokalnih skupnosti. Zakon tako predpisuje oblikovanje list kandidatov v skladu z načelom enakih možnosti med spoloma. Predlagano je, da mora posamezna stranka ali volivci s podpisovanjem, ki predlagajo več kot enega kandidata v volilni enoti, določiti kandidate oziroma kandidatne liste tako, da pripada vsakemu od spolov najmanj 40% kandidatur oziroma mest na kandidatni listi, kandidati na prvi polovici kandidatne liste pa morajo biti razporejeni izmenično po spolu.

Volitve v pokrajinski svet vodijo in izvajajo pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilnih enot, določene naloge pa opravijo občinske volilne komisije z območja pokrajine. Glasovanje na voliščih vodijo volilni odbori. Pokrajinsko volilno komisijo imenuje pokrajinski svet, volilno komisijo volilne enote imenuje pokrajinska volilna komisija, volilne odbore pa občinske volilne komisije z območja pokrajine, če jih za to pooblasti pokrajinska volilna komisija.

3. Ocena finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Z uvedbo druge ravni lokalne samouprave, pokrajin, bodo zaradi izvedbe volitev v pokrajinske svete v letu 2008 nastale finančne posledice za državni proračun. Strošek volitev je sicer v skladu z zakonom strošek pokrajin, razen za prve volitve v letu 2008, ko bo stroške pokrtil državni proračun. Predlagatelj strošek ocenjuje na 3,54 mio. EUR.

Največji del stroškov za izvedbo volitev so volilni organi, pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilnih enot, občinske volilne komisije in volilni odbori. Po predlogu zakona bodo namreč v izvedbo volitev na terenu vključeni volilni organi, ki sicer opravljajo naloge tudi ob lokalnih volitvah. Gre za usposobljene organe in ljudi z izkušnjami. Strošek izvedbe volitev predlagatelj ocenjuje na podlagi dosedanjih stroškov izvedbe lokalnih volitev. Osnova za izračun izvedbe pokrajinskih volitev je ocena stroška lokalnih volitev s prištetim stroškom delovanja (predvidoma 14) pokrajinskih volilnih komisij povprečno štiri volilne komisije volilne enote v eni pokrajini. Skupnega podatka o dejanskih stroških vseh občin pri izvedbi lokalnih volitev ni, zato je predlog ocena. Primerjava je možna s stroškom za državnoborske volitve, volitve predsednika republike ali referendumoma. Predlagatelj je pri izračunu finančnih posledic upošteval 45. a člen Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 22/06 in 70/06

ZLV-UPB2 – uradno prečiščeno besedilo), ki opredeljuje zneske nadomestil volilnim organom za lokalne volitve.

V oceno 3.540.000 EUR so všteti stroški objave kandidatur (87.500 EUR), tisk glasovnic (139.000 EUR), računalniška podpora izvedbi volitev (91.600 EUR), poštnina (416.700 EUR), tiskanje obvestil volivcem (66.800 EUR), oprema volišč (68.300 EUR), strošek tiskovnih središč (62.500 EUR), strošek pokrajinskih volilnih komisij (90.755 EUR), strošek občinskih volilnih komisij (1,82 mio EUR) in volilnih odborov (686.00 EUR).

Sredstva za pokrajinske volitve v letu 2008 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo oziroma z rebalansom državnega proračuna za leto 2008.

V prihodnjih letih (leta 2013, 2018 in naprej) bodo stroški volitev pokrajinskih organov stroški proračunov bodočih pokrajin.

Zakon nima posledic za druga javno finančna sredstva.

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	1 t+1	2 t+2	3 t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				+3 540 000 €
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
*1	Izvedba volitev pokrajinskih organov	Državna volilna komisija		
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovila s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
	Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

*1 Potrebna je določitev nove proračunske postavke: izvedba volitev pokrajinskih organov.

4. Prilagojenost ureditve pravu evropske unije

Predlog zakona je povezan s pravnim redom Evropske unije. Četrty odstavek 5. člena predloga zakona ureja zagotovitev aktivne in pasivne volilne pravice na lokalni ravni za tujce, državljane držav članic Evropske unije ter aktivno volilno pravico vseh v Sloveniji stalno živečih tujcev v skladu z direktivama EU (Direktiva štey. štey. 94/80/ES iz leta 1994 in Direktiva štey. 96/30/ES, s katero je bila ta dopolnjena).

Ustrezna izjava o skladnosti je oblikovana v RPS.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Nemčija

Sistem volitev je v Zvezni Republiki Nemčiji zelo raznolik. Konstituiranje organov širših samoupravnih lokalnih skupnosti – okrajev (Landkreis), ki so po velikosti in nalogah primerljivi s slovensko pokrajino, je urejeno s splošnimi, neposrednimi, svobodnimi, enakimi in tajnimi volitvami. V okrajih, kjer imajo stalno bivališče prijavljeni državljani EU, imajo volilno pravico pod enakimi pogoji kot Nemci. Mandat traja štiri, pet ali šest let, odvisno od deželnega zakona o lokalnih volitvah.

Okraji na Bavarskem (Freistaat Bayern) imajo svoje korenine že v letu 1852, ko je bilo ustanovljenih 240 okrajnih uradov. Z reformo leta 1919 se je njihovo število zmanjšalo na 143, leta 1972 pa na današnjih 71. Danes imajo bavarski okraji od 71.000 do 283.000 prebivalcev. Mandat okrajnega sveta (Kreisrat) traja šest let, tako kot mandat predsednika okrajnega sveta (Landtag). Okrajni svet ima 50 članov, če ima okraj do 80.000 prebivalcev, če jih ima do 150.000 ima svet 60 članov, če ima okraj več kot 150.000 prebivalcev, pa svet šteje 70 članov.

Volitve potekajo po proporcionalnem sistemu z listami kandidatov, ki jih vlagajo politične stranke. Če je vložena samo ena lista, ali list ni, se izvedejo večinske volitve. Nemčija pozna tudi večinski sistem s proporcionalno izravnavo: ta sistem je dvostopenjski mešani sistem, ki ga poznajo tudi pod imenom »personalizacija proporcionalnega sistema«. Sestavljen je iz večinskih volitev v volilnih enotah in iz izravnalnih proporcionalnih volitev na temelju rezervnih list po vzoru na zvezne volitve.

V nekaterih zveznih deželah (Baden-Württemberg, Bavarska, Brandenburg) lahko volivci oddajo svoj glas v celoti ali deloma enemu kandidatu (akumulacija) ter/ali razdelijo svoj glas med več kandidati ali listami (deljeni glasovi). V ta namen imajo volivci najmanj tri glasove. V nekaterih državah imajo volivci število glasov, ki ustreza številu mest za razdelitev (številu mandatov). V mestih, kot sta Stuttgart ali München imajo volivci tudi od 60 do 80 glasov, vendar posameznemu kandidatu ne smejo dati več kot tri glasove.

Francija

V Franciji so enote lokalnih oblasti določene v 72. členu ustave. Leta 1982 je bil sprejet zakon o decentralizaciji, ki je pomenil prelom z 200-letnim centralističnim sistemom. Od sprejetja tega zakona dalje obstajajo tri ravni lokalnih skupnosti, ki same ali v povezavi z drugimi, samostojno opravljajo lokalne zadeve javnega pomena. To so občine, departmaji in regije, ki so po zakonu enakopravne ne glede na njihovo velikost in število prebivalcev. Departmaje in regije štejemo za drugi nivo lokalne samouprave.

V Franciji je skupno 100 departmajev. Nastali so kot dekoncentrirane enote državne uprave po letu 1789, ko so Francijo razdelili na 100 enot in tem enotam določili sedeže. Po zakonu iz leta 1982, ko so dobili samoupravne pravice (status), departmaji niso nadrejeni občinam, temveč so organizirani kot samostojne lokalne skupnosti, na katere se po zakonu iz leta 2003 prenašajo vedno nove pristojnosti. S prenosom nalog iz regij na departmaje in iz departmajev na občine se prenašajo tudi sredstva (finančna, materialna) in viri (človeški, informacijski), ki so potrebni za izvajanje teh nalog.

Regij je 26 in tri čezmorske regije, ki zajemajo najmanj dva in največ sedem departmajev. Regije so avtonomne in niso nadrejene niti departmajem niti občinam. Nadzor zakonitosti v regijah opravlja prefekt ali računsko sodišče. Določitev statusa regije je eden od pomembnih korakov v smeri uresničevanja decentralizacije lokalne oblasti v Franciji.

Departma ima dva organa: generalni svet kot organ odločanja in predsednik generalnega sveta kot izvršilno telo sveta.

Člani generalnega sveta so voljeni po načelu enega sedeža na volilno enoto. Število članov je različno in je odvisno od velikosti departmaja (76 članov v departmaju Nord, 15 v departmaju Belfort). Člani so voljeni neposredno na splošnih volitvah in sicer po dvokrožnem večinskem volilnem sistemu. Za izvolitev v prvem krogu je treba doseči tako absolutno večino oddanih glasov kot tudi število glasov, enako vsaj četrtini števila volilnih upravičencev. V drugem krogu so člani izvoljeni z navadno večino ne glede na število volivcev. Če dva ali več kandidatov dobita enako število glasov, je za izvoljenega imenovan starejši kandidat. Mandatna doba članov generalnega sveta je 6 let, polovica članov je voljena vsake tri leta.

Izvršilni organ generalnega sveta departmaja je predsednik sveta, ki ga izvolijo člani generalnega sveta z absolutno večino za mandatno dobo treh let. Če po dveh krogih predsednik sveta ni izvoljen, se opravi tretji krog, v katerem zadošča navadna večina. Če dva kandidata dosežeta enako število glasov, je za predsednika sveta imenovan starejši kandidat.

V **regijah** se volita regionalni svet in predsednik regionalnega sveta. Člani regionalnega sveta so voljeni znotraj regije v departmajih. Število članov je odvisno od števila departmajev (31 v Gvajani, 197 v Ile-de-France) Volitve so splošne in neposredne po proporcionalnem volilnem sistemu brez preferenčnih glasov. Mandati so podeljeni po vrstnem redu kandidatov na listi. Volilni prag za pridobitev mandata je 5%. Mandatna doba članov regionalnega sveta je šest let.

Predsednik regionalnega sveta je izvršilni organ, ki ga volijo člani sveta z absolutno večino za dobo treh let. Če po dveh krogih nihče od kandidatov ne dobi zadostne večine, se opravi tretji krog, kjer za izvolitev zadošča navadna večina. Če dva kandidata dobita enako število glasov, je za predsednika regionalnega sveta imenovan starejši kandidat.

Aktivno in pasivno volilno pravico za departma in regijo ima državljan Francije, ki je na dan volitev star 21 let. Za kandidiranje je potrebno stalno prebivališče na območju, za katero

kandidira, ali pa da je kandidat davčni zavezanec na tem območju na dan 1. januarja v volilnem letu.

Češka republika

Češka ima dvostopenjsko lokalno samoupravo, saj poleg občin od leta 2000 delujejo tudi regije oziroma pokrajine. Regij je 14, med katerimi je tudi glavno mesto.

Organi regije so regionalni svet kot organ odločanja in regionalni odbor kot izvršilni organ.

Regionalni svet je voljen po proporcionalnem volilnem sistemu, na neposrednih, splošnih in tajnih volitvah. Mandat članov sveta je štiri leta. Število članov sveta je odvisno od števila prebivalcev v regiji in šteje od 45 do 65 članov (do 600 000 tisoč prebivalcev 45 članov, med 600 000 in 900 000 prebivalcev 55 članov in nad 900 000 prebivalcev 65 članov). Število članov sveta je variabilno in se določi prvega januarja na volilno leto ter objavi v uradnem listu.

Regionalni svet izvoli med svojimi člani regionalni odbor ter predsednika in enega ali več namestnikov. Odbor šteje 9 do 11 članov (odvisno od števila prebivalcev v regiji), ki jih volijo sveti izmed svojih članov. Predsednik sveta mora biti državlján Češke republike.

Aktivno in pasivno volilno pravico ima državlján Češke, ki je na zadnji dan volitev dopolnil 18 let.

Predlog zakona v 5. členu ureja volilno pravico tujcev. Volilno pravico v pokrajinski svet ima tudi državlján druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v RS ter drugi tujci, ki imajo stalno prebivališče v RS. Obe rešitvi sta usklajeni z direktivama EU (Direktiva šte. šte. 94/80/ES iz leta 1994 in Direktiva šte. 96/30/ES, s katero je bila ta dopolnjena). Direktivi od držav članic Evropske unije zahtevata zagotovitev aktivne in pasivne volilne pravice na lokalni ravni za tujce, državljane držav članic Evropske unije ter aktivno volilno pravico vseh v Sloveniji stalno živečih tujcev.

6. Druge posledice zakona

Zakon o volitvah v pokrajinah bo imel skupaj z ostalimi tremi zakoni, ki urejajo normativne podlage za ustanovitev in delovanje pokrajin v Republiki Sloveniji, vpliv na participacijo prebivalcev pri odločanju na ravni pokrajine. V skladu z načelom subsidiarnosti bo drugi nivo lokalne samouprave uvedel nove možnosti soodločanja prebivalcev na lokalnem nivoju.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja volitve v pokrajinski svet.

2. člen (volilna pravica)

Članice oziroma člani (v nadaljnjem besedilu: člani) pokrajinskih svetov so voljeni na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem.

3. člen (stroški volitev)

Stroške za izvedbo pokrajinskih volitev krijejo pokrajine, razen stroškov Državne volilne komisije, ki se zagotavljajo v državnem proračunu.

4. člen (subsidiarna uporaba zakona)

Glede vprašanj, ki s tem zakonom niso posebej urejena, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja lokalne volitve.

II.VOLITVE V POKRAJINSKE SVETE

1. Volilna pravica

5. člen (volilna pravica v pokrajinski svet)

(1) Pravico voliti in biti voljen za člana pokrajinskega sveta ima vsak državljan oziroma državljanica (v nadaljnjem besedilu: državljan) Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pravice voliti in biti voljen nima državljan Republike Slovenije, ki je dopolnil osemnajst let starosti, pa mu je bila zaradi duševne bolezni, zaostalosti ali prizadetosti popolnoma odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb čez njegovo polnoletnost ter ni sposoben razumeti pomena, namena in učinkov volitev.

(3) Sodišče v postopku za odvzem poslovne sposobnosti ali podaljšanje roditeljske pravice čez polnoletnost posebej odloči o odvzemu pravice voliti in biti voljen.

(4) Pravico voliti in biti voljen za člana pokrajinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi državljani druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(5) Pravico voliti člana pokrajinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujec oziroma tujka, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(6) Volilno pravico iz prvega, drugega in tretjega odstavka ima volivec oziroma volivka (v nadaljnjem besedilu: volivec) v pokrajini, v kateri ima stalno prebivališče, uresničuje pa jo v volilni enoti.

6. člen **(volilna pravica italijanske in madžarske narodnosti)**

Pravico voliti in biti voljen za člana pokrajinskega sveta – predstavnika in predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavnika) italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti imajo pripadniki teh narodnih skupnosti, ki imajo volilno pravico v občinski svet samoupravne narodne skupnosti.

7. člen **(evidenca volilne pravice)**

(1) Volilna pravica se evidentira s splošnim pokrajinskim volilnim imenikom.

(2) Volilna pravica državljanov za volitve predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti se evidentira s posebnim pokrajinskim volilnim imenikom prebivalcev pokrajine – pripadnikov teh narodnih skupnosti.

(3) Glede vodenja evidence volilne pravice, sestavljanja pokrajinskih volilnih imenikov in drugih vprašanj v zvezi z evidenco volilne pravice, ki s tem zakonom niso posebej urejena, se smiselno uporabljajo določbe zakona o evidenci volilne pravice, ki veljajo za volitve v občinski svet.

2. Volilni sistem **a) Večinski sistem**

8. člen **(večinske volitve)**

(1) Člani pokrajinskega sveta – predstavniki italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti – so voljeni po večinskem načelu (v nadaljnjem besedilu: večinske volitve). Pri volitvah po večinskem načelu se glasuje o posameznih kandidatkah oziroma kandidatih (v nadaljnjem besedilu: kandidatih). Volivec lahko glasuje največ za toliko kandidatov, kolikor članov pokrajinskega sveta – predstavnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti – je voljenih v pokrajini. Izvoljeni so kandidati, ki so dobili največ glasov.

(2) Po večinskem sistemu se opravijo tudi nadomestne volitve, kadar ta zakon tako določa.

(3) Pri volitvah po večinskem načelu se glasuje o posameznih kandidatih. Volivec lahko glasuje največ za največ toliko kandidatov, kolikor članov pokrajinskega sveta se voli v volilni enoti.

9. člen (žreb)

(1) Če se v pokrajini voli en član pokrajinskega sveta – predstavnik italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti – in sta dva kandidata dobila enako največje število glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb.

(2) Če se v pokrajini voli več članov pokrajinskega sveta – predstavnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti – in sta zadnja dva kandidata, ki prideta vpoštev za izvolitev, dobila enako število glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb.

b) Proporcionalni sistem

10. člen (glasovanje o listah kandidatov)

(1) Člani pokrajinskih svetov so voljeni po proporcionalnem načelu (v nadaljnjem besedilu: proporcionalne volitve). Pri proporcionalnih volitvah se glasuje o listah kandidatov v volilni enoti.

(2) Volivec lahko glasuje samo za eno listo kandidatov. Volivec lahko enemu kandidatu ali kandidatki (v nadaljnjem besedilu: kandidat) z liste kandidatov, za katero je glasoval, odda glas, s katerim mu pri izvolitvi daje prednost pred ostalimi kandidati na listi (v nadaljnjem besedilu: preferenčni glas).

11. člen (volilni prag)

Mandati se dodelijo tistim listam kandidatov, ki so na volitvah prejele najmanj štiri odstotke glasov od skupnega števila veljavnih glasov, oddanih za vse liste v vseh volilnih enotah v pokrajini.

12. člen (delitev mandatov v volilnih enotah)

Število mandatov, ki jih dobi posamezna lista v volilni enoti se ugotovi s količnikom, ki se izračuna tako, da se skupno število veljavnih glasov oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti deli s številom svetnikov, ki se volijo v volilni enoti, povečanim za 1, kar se zaokroži na celo število navzgor. S tem količnikom se deli število glasov za listo. Listi pripada toliko mandatov, kolikor krat je količnik vsebovan v številu glasov za listo.

13. člen (delitev mandatov na ravni pokrajine)

(1) Mandati, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah se razdelijo na ravni pokrajin tako, da se listi oziroma istoimenskim listam dodeli toliko mandatov, kolikor znaša razlika med številom

mandatov, ki bi jim pripadli na podlagi seštevka glasov na ravni pokrajine in številom mandatov, ki so jih dobile v volilnih enotah.

(2) Za razdelitev mandatov iz prejšnjega odstavka se najprej ugotovi, koliko od vseh mandatov glede na število članov pokrajinskega sveta bi pripadlo listi oziroma istoimenskim listam sorazmerno številu glasov, ki so jih dobile v vseh volilnih enotah. To se ugotovi na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki glasov na ravni pokrajine delijo z vsemi števili od 1 (ena) do števila svetnikov, ki se jih voli v pokrajinski svet.

(3) Mandati iz prvega odstavka tega člena se dodelijo listam oziroma istoimenskim listam po vrstnem redu najvišjih količnikov iz prejšnjega odstavka pri čemer se višji količniki štejejo kot mandati, ki jih je lista oziroma istoimenska lista prejela na podlagi prejšnjega člena.

(4) Če bi kateri od list oziroma istoimenskih list v skladu z drugim odstavkom tega člena pripadlo manj mandatov, kakor jih je dobila pri delitvi na ravni volilne enote, se pri ugotavljanju koliko mandatov bi pripadlo listam oziroma istoimenskim listam v skladu s tretjim odstavkom tega člena, upošteva zmanjšano skupno število mandatov, ki jih je še treba razdeliti na ravni pokrajine.

14. člen

(dodelitev mandatov iz ravni pokrajine v volilne enote)

Mandati se dodelijo listam v volilnih enotah, ki imajo največje deleže ostankov glasov v razmerju do količnika iz 12. člena. Če posamezne istoimenske liste dobijo dva ali več mandatov, se mandati dodeljujejo v volilne enote po zaporedju največjega deleža ostanka glasov do količnika iz 12. člena. Če so v volilni enoti že razdeljeni vsi mandati, se mandat dodeli listi v volilni enoti, v kateri ima lista naslednji največji ostanek glasov v razmerju do količnika iz 12. člena.

15. člen

(preferenčni glas)

(1) Mandati, ki jih dobi posamezna lista, se najprej delijo kandidatu s te liste z največjim številom preferenčnih glasov, pod pogojem da je število preferenčnih glasov večje od količnika, izračunanega na način, da se število glasov liste deli s številom kandidatov na listi. Če po tem pravilu ni izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov pripada posamezni listi, se preostali mandati dodelijo kandidatom po vrstnem redu kandidatov na listi.

(2) Če sta zadnja dva kandidata z liste kandidatov, ki prideta vpoštev za izvolitev, dobila enako število preferenčnih glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb.

3. Volilne enote

16. člen

(oblikovanje volilnih enot)

(1) Za volitve v pokrajinske svete se oblikujejo volilne enote. Volilne enote določi pokrajinski svet s splošnim aktom.

(2) Volilne enote se oblikujejo tako, da se en član pokrajinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev oziroma prebivalk (v nadaljnjem besedilu: prebivalcev).

(3) Volilna enota obsega območje ene ali več občin ali dela občine.

(4) V volilni enoti je voljenih najmanj pet članov pokrajinskega sveta.

17.člen
(volilna enota za volitve predstavnikov narodnosti)

Volilna enota za volitve članov pokrajinskega sveta – predstavnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti – je območje pokrajine.

4. Splošne volitve

18.člen
(redne in predčasne volitve)

(1) Splošne volitve v pokrajinske svete so redne in predčasne.

(2) Redne volitve v pokrajinske svete se opravijo vsako peto leto.

(3) Predčasne volitve se opravijo, če hkrati odstopi večina članov pokrajinskega sveta pred potekom petletne mandatne dobe. Predčasne volitve se ne opravijo, če so redne volitve v pokrajinski svet že razpisane. Na predčasnih volitvah se člani pokrajinskega sveta izvolijo za preostali čas do razpisa rednih volitev.

(4) Predčasne volitve se opravijo tudi, kadar se pokrajinski svet razpusti v skladu z zakonom o pokrajinah, ker pokrajinski svet ni izvolil predsednika pokrajine.

19.člen
(termin izvedbe splošnih volitev)

(1) Redne volitve v pokrajinske svete se opravijo najprej dva meseca in najpozneje zadnjo nedeljo ali drug dela prost dan pred potekom petih let od prejšnjih rednih volitev v pokrajinske svete. V primeru podaljšanja mandatne dobe se ta rok šteje od dneva izteka podaljšane mandatne dobe.

(2) Predčasne volitve v pokrajinski svet se opravijo najpozneje 75 dni po razpisu.

20.člen
(razpis splošnih volitev)

(1) Redne volitve v pokrajinske svete razpiše predsednik oziroma predsednica (v nadaljnjem besedilu: predsednik) Državnega zbora Republike Slovenije.

(2) Predčasne volitve v pokrajinski svet razpiše pokrajinska volilna komisija.

(3) Akt o razpisu volitev se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

21.člen

(rok za razpis splošnih volitev)

- (1) Redne volitve v pokrajinske svete se razpišejo najprej 135 dni pred potekom petih let od prejšnjih rednih volitev v pokrajinske svete.
- (2) Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot 90 in ne manj kot 60 dni.
- (3) Predčasne volitve v pokrajinske svete se razpišejo najpozneje v 20 dneh po razpustu pokrajinskega sveta.
- (4) Predčasne volitve se lahko opravijo najprej v 40 dneh od dneva razpisa volitev.

22.člen (začetek volilnih opravil)

- (1) V aktu o razpisu volitev se določi dan razpisa volitev in dan glasovanja.
- (2) Z dnem, ki je določen kot dan razpisa volitev, začnejo teči roki za volilna opravila.
- (3) Za dan glasovanja se določi nedelja ali drug dela prost dan.

5. Nadomestne volitve

23.člen (nadomestitev člana pokrajinskega sveta)

- (1) Če predčasno preneha mandat članu pokrajinskega sveta, postane član pokrajinskega sveta za preostanek mandatne dobe tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član pokrajinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata.
- (2) Če kandidat, ki bi postal član pokrajinskega sveta za preostanek mandatne dobe, v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana pokrajinskega sveta, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata z iste liste kandidatov. Če takega kandidata ni, ga nadomesti kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri ima naslednji največji delež ostanka glasov do količnika iz 12. člena. Če so v volilni enoti že razdeljeni vsi mandati, se mandat dodeli listi v volilni enoti, v kateri ima lista naslednji največji ostanek glasov v razmerju do količnika iz 12. člena. Če tudi s te liste kandidatov noben kandidat v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana pokrajinskega sveta, se opravijo nadomestne volitve.
- (3) Nadomestne volitve se opravijo tudi, če članu pokrajinskega sveta, v primeru iz prvega odstavka tega člena, preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata.
- (4) Če predčasno preneha mandat članu pokrajinskega sveta, predstavniku narodne skupnosti, se opravijo nadomestne volitve.
- (5) Nadomestne volitve se opravijo po večinskem načelu.

24.člen

(mandat nadomestnih volitev)

(1) Nadomestne volitve se ne opravijo, če članu pokrajinskega sveta preneha mandat manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe pokrajinskega sveta, razen če pokrajinski svet odloči drugače.

(2) Na nadomestnih volitvah se član pokrajinskega sveta izvoli za čas do izteka mandatne dobe pokrajinskega sveta.

6. Volilni organi

25.člen

(vrste volilnih organov)

(1) Volitve v pokrajinski svet vodijo in izvajajo pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilnih enot, občinske volilne komisije z območja pokrajine ter volilni odbori.

(2) Določene naloge pri izvedbi lokalnih volitev opravlja tudi Državna volilna komisija.

(3) Za volitve članov pokrajinskega sveta – predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti – se imenuje posebna pokrajinska volilna komisija.

26.člen

(imenovanje pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilne enote in volilnih odborov)

(1) Pokrajinsko volilno komisijo imenuje pokrajinski svet, volilno komisijo volilne enote pa pokrajinska volilna komisija. Pokrajinska volilna komisija lahko pooblasti občinsko volilno komisijo, da opravlja pristojnosti volilne komisije volilne enote, kadar je območje občine celotno območje volilne enote.

(2) Pokrajinska volilna komisija lahko pooblasti občinske volilne komisije z območja pokrajine, da imenujejo volilne odbore, sicer jih imenuje volilna komisija volilne enote.

(3) Pokrajinska volilna komisija in volilna komisija volilne enote se imenujeta za pet let, volilni odbori pa za vsake volitve.

(4) Če bi članom pokrajinske volilne komisije prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev.

27.člen

(sestava pokrajinske volilne komisije)

(1) Pokrajinsko volilno komisijo sestavljajo predsednik oziroma predsednica (v nadaljnjem besedilu: predsednik) in tri članice oziroma člani (v nadaljnjem besedilu: člani) ter njihove namestnice oziroma namestniki (v nadaljnjem besedilu: namestniki).

(2) Predsednik pokrajinske volilne komisije in njegov namestnik sta imenovana izmed sodnikov oziroma sodnic (v nadaljnjem besedilu: sodnikov). Ostali člani pokrajinske volilne

komisije in njihovi namestniki so imenovani izmed volivcev v pokrajini po predlogih političnih strank, drugih organizacij v pokrajini ter prebivalcev pokrajine.

28.člen

(sestava volilne komisije volilne enote)

(1) Predsednik volilne komisije volilne enote in njegov namestnik sta imenovana izmed sodnikov ali univerzitetnih diplomiranih pravnikov. Ostali člani volilne komisije volilne enote in njihovi namestniki so imenovani izmed volivcev v pokrajini po predlogih političnih strank, drugih organizacij v pokrajini ter prebivalcev pokrajine.

(2) V posebni pokrajinski volilni komisiji za izvolitev članov pokrajinskega sveta - predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti – morata biti vsaj en član in en namestnik člana pripadnika narodne skupnosti.

29.člen

(tajnik volilne komisije)

Pokrajinska volilna komisija in volilna komisija volilne enote imata tajnika oziroma tajnico (v nadaljnjem besedilu: tajnika), ki ga imenuje komisija izmed uradnikov. Tajnik komisije ima lahko namestnika.

30.člen

(volilni odbori)

(1) Glasovanje na voliščih vodijo volilni odbori.

(2) Za vsako volišče se imenuje najmanj en volilni odbor.

31.člen

(sestava volilnih odborov)

(1) Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.

(2) Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki so imenovani izmed prebivalcev pokrajine, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

(3) Politične stranke, druge organizacije in prebivalci v pokrajini lahko najpozneje v desetih dneh po razpisu volitev dajo pristojni volilni komisiji svoje predloge za imenovanja predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov.

32.člen

(naloge državne volilne komisije)

Državna volilna komisija:

- skrbi za enotno uporabo določb tega zakona, ki se nanašajo na volilne postopke,
- daje pokrajinskim volilnim komisijam strokovna navodila v zvezi z izvajanjem tega zakona,
- predpiše obrazce za izvajanje tega zakona,

- določa enotne standarde za volilni material in določa druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil ter
- opravlja druge naloge, ki jih določa ta zakon.

33.člen
(naloge pokrajinske volilne komisije)

Pokrajinska volilna komisija:

- skrbi za zakonitost volitev v pokrajinski svet,
- usklajuje delo volilnih komisij volilnih enot in občinskih volilnih komisij ter nadzoruje njihovo delo,
- opravlja in vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami,
- objavlja izide volitev v pokrajinski svet,
- izdaja potrdila o izvolitvi in
- opravlja druge naloge, ki jih določa ta zakon.

34. člen
(naloge volilne komisije volilne enote)

(1) Volilna komisija volilne enote:

- potrjuje posamične kandidature oziroma liste kandidatov in sestavlja sezname kandidatov oziroma list kandidatov,
- imenuje volilne odbore, če jih ne imenujejo občinske volilne komisije z območja pokrajine,
- ugotavlja izid glasovanja v volilni enoti in razglasi, kateri člani pokrajinskega sveta so izvoljeni v volilni enoti in daje poročila o izidu volitev.

(2) Posebna pokrajinska volilna komisija za izvolitev predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti ima pristojnosti volilne komisije volilne enote iz prvega odstavka tega člena.

35. člen
(naloge občinske volilne komisije)

Občinske volilne komisije z območja pokrajine:

- imenujejo volilne odbore, če jih za to pooblasti volilna komisija volilne enote,
- določajo volišča,
- opravljajo in vodijo neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami in
- ugotavljajo izid glasovanja v občini ali v volilni enoti, kadar je območje občine celotno območje volilne enote in je za to pooblaščen.

36. člen
(naloge volilnega odbora)

Volilni odbor na volišču:

- vodi glasovanje na volišču in
- ugotavlja izid glasovanja na volišču.

37. člen
(pomoč volilnim organom)

Državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti so dolžni pomagati volilnim organom pri njihovem delu ter jim na njihovo zahtevo dati podatke, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

38. člen

(subsidiarna uporaba zakona)

Glede oblikovanja in načina dela volilnih organov, ki s tem zakonom niso urejena, veljajo določbe zakona, ki ureja volitve v državni zbor.

39. člen

(nadomestilo članom volilnih organov)

- (1) Volilni organi za volitve v pokrajine so samostojni in neodvisni organi pokrajin.
- (2) Funkcija članov volilnih organov je častna.
- (3) Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnih organih ob vsakih volitvah pravico do enkratnega nadomestila. Nadomestilo se izplača na podlagi odločbe o imenovanju.
- (4) Pokrajinska volilna komisija, tajnik komisije in njegov namestnik imajo ob vsakih splošnih volitvah pravico do nadomestila:
 - predsednik in tajnik pokrajinske volilne komisije v znesku, ki je enak povprečni mesečni plači funkcije predsednika pokrajine;
 - namestnik predsednika pokrajinske volilne komisije ter namestnik tajnika v znesku, ki je enak 80% nadomestila predsednika pokrajinske volilne komisije;
 - člani pokrajinske volilne komisije in njihovi namestniki v znesku, ki je enak 20% nadomestila predsednika pokrajinske volilne komisije.
- (5) Pravico do ustreznega nadomestila imajo tudi predsednik, namestnik predsednika, člani in tajnik volilne komisije volilne enote ter predsednik, namestnik predsednika, člani in tajnik občinske volilne komisije iz prvega odstavka 25. člena tega zakona v skladu z merili, ki jih določi pokrajinska volilna komisija, vendar ne manj kot 50% nadomestila, določenega v četrtem odstavku tega člena.
- (6) Na podlagi meril iz prejšnjega odstavka tega člena sta do ustreznega nadomestila upravičena tudi posebna pokrajinska volilna komisija in tajnik komisije iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona.
- (7) Ob vseh drugih volitvah so volilni organi, ki sodelujejo na volitvah, upravičeni do ustreznega nadomestila, ki ga določi pokrajinska volilna komisija najpozneje deset dni po razpisu volitev.
- (8) Predsednik in člani volilnih odborov ter njihovi namestniki imajo za vsak dan glasovanja na splošnih volitvah pravico do nadomestila v višini treh dnevnic v skladu z uredbo vlade, s katero se določa višina dnevnice, ki se ne všteva v davčno osnovo. Predsednik in namestnik predsednika volilnega odbora sta za vsako glasovanje upravičena do dodatnega nadomestila v višini polovice dnevnice, določene v tem odstavku. Za vsa ostala glasovanja določi višino nadomestila predsedniku, namestniku predsednika in članom volilnega odbora predsednik pokrajine na predlog pokrajinske volilne komisije v desetih dneh po razpisu.

7. Predstavniki in zaupniki kandidatov in list kandidatov

40. člen (predstavniki in zaupniki)

- (1) Pri delu pokrajinske volilne komisije in volilne komisije volilne enote so lahko navzoči predstavniki oziroma predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavniki) kandidatov in list kandidatov.
- (2) Pri delu volilnih odborov in občinskih volilnih komisij so lahko navzoči zaupniki oziroma zaupnice (v nadaljnjem besedilu: zaupniki) kandidatov in list kandidatov.
- (3) Predstavniki in zaupniki kandidatov in list kandidatov lahko opozorijo predsednika volilnega organa na nepravilnosti.

41. člen (določitev predstavnikov in zaupnikov)

- (1) Predstavnik kandidata oziroma liste kandidatov določi predlagatelj kandidata oziroma liste ob predložitvi kandidature oziroma liste kandidatov volilni komisiji volilne enote.
- (2) Imena zaupnika kandidata oziroma liste kandidatov sporoči predstavnik kandidata oziroma liste kandidatov občinski volilni komisiji najpozneje pet dni pred dnem glasovanja.
- (3) Predstavnik oziroma zaupnik kandidata oziroma liste kandidatov ne sme biti kandidat.
- (4) Predstavnik kandidata oziroma liste kandidatov je lahko samo oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice v pokrajini, zaupnik kandidata oziroma liste kandidatov pa oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice v volilni enoti.

8. Kandidiranje

42. člen (pravica določanja list kandidatov)

Liste kandidatov za člane pokrajinskega sveta določijo politične stranke v pokrajini ali volivci v volilni enoti.

43. člen (število kandidatov na listi)

Na listi kandidatov je lahko največ toliko kandidatov, kolikor članov pokrajinskega sveta je voljenih v volilni enoti.

44. člen (postopek določanja v politični stranki)

- (1) Vsaka politična stranka v pokrajini lahko določi po eno listo kandidatov v vsaki volilni enoti.

(2) Politična stranka določi listo oziroma liste kandidatov po postopku, določenim z njenimi pravili. Pri določanju kandidatov smejo sodelovati samo člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v pokrajini. Listo kandidatov določajo s tajnim glasovanjem.

(3) Pri določanju liste kandidatov politične stranke mora sodelovati najmanj deset članov stranke.

45. člen
(postopek določanja skupine volivcev)

(1) Listo kandidatov v volilni enoti lahko določi s podpisovanjem skupina volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti. Potrebno število podpisov je najmanj 1% od števila volivcev v volilni enoti glede na število volivcev, ki so glasovali na zadnjih splošnih volitvah v pokrajinski svet, vendar ne več kot 3000.

(2) Vsaka skupina volivcev lahko določi le eno listo kandidatov.

46. člen
(določanje kandidatov narodnosti)

Kandidate za člane pokrajinskega sveta, predstavnike italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, določijo volivci – pripadniki narodne skupnosti v pokrajini – s podpisi najmanj 15 volivcev.

47. člen
(podpora volivcev)

Vsak volivec lahko da podporo s podpisom samo eni listi kandidatov.

48. člen
(stalno bivališče)

Kandidat mora imeti stalno prebivališče v volilni enoti, v kateri kandidira za člana pokrajinskega sveta.

49. člen
(pravica kandidiranja v eni volilni enoti)

Vsakdo lahko kandidira samo v eni volilni enoti in samo na eni listi kandidatov.

50. člen
(soglasje kandidata)

Za vsako kandidaturo je potrebno pisno soglasje kandidata. Soglasje kandidata je nepreklicno.

51. člen
(enakomerna zastopanost spolov)

(1) Politična stranka ali volivci, ki v volilni enoti določijo več kot enega kandidata za člana pokrajinskega sveta, morajo določiti kandidate oziroma kandidatne liste tako, da pripada

vsakemu od obeh spolov najmanj 40% kandidatur oziroma mest na kandidatni listi, ter svoje kandidate oziroma kandidate na prvi polovici kandidatne liste razporediti izmenično po spolu.

(2) Določba prvega odstavka tega člena ne velja za kandidatne liste, na katerih so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, pri čemer mora biti na kandidatni listi, na katero so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, najmanj en predstavnik vsakega od spolov.

52. člen (obvezne sestavine liste kandidatov)

(1) Lista kandidatov mora vsebovati oznako volilne enote, ime predlagatelja, ime liste kandidatov, osebne podatke kandidatov: ime in priimek, spol, datum rojstva, poklic oziroma delo, ki ga opravlja, stalno prebivališče, ime in priimek ter stalno prebivališče predstavnika kandidature oziroma liste kandidatov. Kandidaturi oziroma listi kandidatov morajo biti priložena pisna soglasja kandidatov in s tem zakonom določeno najmanjše število podpisov volivcev na predpisanih obrazcih.

(2) Kandidaturi oziroma listi kandidatov, ki jo vloži politična stranka, morajo biti priložena tudi pravila politične stranke o določanju kandidatov oziroma list kandidatov in zapisnik o določitvi kandidatov oziroma list kandidatov.

53. člen (ime liste skupine volivcev)

(1) Če je predlagatelj kandidature oziroma liste kandidatov skupina volivcev, se kot ime predlagatelja navede ime in priimek enega izmed teh volivcev z dodatkom "in skupina volivcev".

(2) Skupina volivcev določi ime liste.

(3) Ime predlagatelja se šteje tudi za ime liste, če volivci niso določili drugega imena liste.

9. Potrjevanje kandidatur oziroma list kandidatov

54. člen (rok za vložitev kandidature)

(1) Kandidature oziroma liste kandidatov se predložijo volilni komisiji volilne enote najpozneje trideseti dan pred dnem glasovanja do 19. ure.

(2) Glede postopka potrjevanja list kandidatov, določanja seznamov potrjenih list kandidatov in njihove objave se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah v državni zbor.

10. Glasovanje na voliščih

55. člen (organizacija dela na voliščih)

Glede organizacije in dela na voliščih ter glasovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja volitve v državni zbor, če s tem zakonom ni določeno drugače.

56. člen
(določanje volišč)

Volišča določi občinska volilna komisija.

57. člen
(obvestila volivcem)

Občinska volilna komisija obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, kjer so vpisani v volilni imenik.

58. člen
(predčasno glasovanje)

Volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, lahko glasujejo pred tem dnevom, vendar ne prej kot pet dni in ne pozneje kot dva dni pred dnevom glasovanja, na posebnem volišču na sedežu občinske volilne komisije.

59. člen
(volitve po pošti)

Volivci, ki so oskrbovanci domov za starejše, ki so na zdravljenju v bolnišnicah ali zdraviliščih, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo občinski volilni komisiji najpozneje sedem dni pred dnevom glasovanja. Po pošti lahko glasujejo tudi volivci na prestajanju zaporne kazni ali v priporu.

60. člen
(glasovanje v tujini)

Za pokrajinske volitve ne veljajo določbe zakona, ki ureja volitve v državni zbor, ki se nanašajo na glasovanje po pošti v tujini in na glasovanje pri diplomatsko – konzularnih predstavništvih Republike Slovenije.

61. člen
(glasovanje na domu)

Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, če to sporočijo občinski volilni komisiji najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja.

62. člen
(obvezne sestavine glasovnice)

(1) Glasovnica za volitve v pokrajinski svet vsebuje:

- oznako pokrajine in oznako volilne enote,
- zaporedne številke in imena list kandidatov po vrstnem redu iz seznama list kandidatov,
- pri vsaki listi prostor za vpis preferenčnega glasu za posameznega kandidata na listi,
- navodilo o načinu glasovanja.

(2) Volivec glasuje tako, da obkroži zaporedno številko liste kandidatov, za katero glasuje. Če želi dati posameznemu kandidatu z liste preferenčni glas, pa vpiše v za to določen prostor pri listi zaporedno številko kandidata z liste, ki mu daje preferenčni glas.

63. člen
(glasovnica za volitve predstavnikov narodnosti)

(1) Glasovnica za volitve predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti vsebuje:

- oznako pokrajine,
- zaporedne številke ter priimke in imena kandidatov po seznamu, ter ime predlagatelja,
- navodilo o načinu glasovanja.

(2) Volivec glasuje tako, da na glasovnici obkroži zaporedno številko pred imeni kandidatov, za katere glasuje. Volivec lahko glasuje za največ toliko kandidatov, kolikor je voljenih članov pokrajinskega sveta – pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti v pokrajini.

11. Ugotavljanje volilnih izidov

64. člen
(subsidiarna uporaba zakona)

Glede postopka ugotavljanja izida glasovanja na volišču in glede ugotavljanja volilnih izidov v volilni enoti in v pokrajini se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah v državni zbor, če s tem zakonom ni določeno drugače.

65. člen
(razdelitev mandatov)

Pri ugotavljanju volilnega izida volilna komisija volilne enote ugotovi, koliko glasov je dobila posamezna lista kandidatov, koliko mandatov pripada posamezni listi in kateri kandidati s posameznih list kandidatov so izvoljeni.

66. člen
(delitev mandatov predstavnikov narodnosti)

Pri ugotavljanju volilnega izida volitev predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti pokrajinska volilna komisija ugotovi, koliko glasov so dobili posamezni kandidati in kateri kandidati so izvoljeni.

67. člen
(izid glasovanja po pošti)

Izid glasovanja po pošti ugotavlja občinska volilna komisija, pri čemer upošteva glasovnice, ki so prispele po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja.

68. člen
(zapisniki)

(1) Volilni odbor na volišču pošlje zapisnik o svojem delu in drugi volilni material občinski volilni komisiji najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja do 12. ure.

(2) Občinska volilna komisija pošlje zapisnik o svojem delu in drug volilni material volilni komisiji volilne enote najpozneje drugi dan po dnevu glasovanja.

69. člen
(poročilo o izidu volitev)

(1) Pokrajinska volilna komisija na podlagi zapisnikov volilnih komisij volilnih enot o izidu glasovanja in izidu volitev sestavi poročilo o izidu volitev v pokrajini in ga pošlje predsedniku pokrajine najpozneje osmi dan po dnevu glasovanja. Pokrajinska volilna komisija pošlje poročilo o izidu volitev v pokrajini tudi Državni volilni komisiji ter predstavnikom list kandidatov.

(2) Izid volitev v pokrajini objavi pokrajinska volilna komisija v Uradnem listu Republike Slovenije.

70. člen
(potrdilo o izvolitvi)

Pokrajinska volilna komisija izda izvoljenim kandidatom za člane pokrajinskega sveta potrdilo o izvolitvi.

12. Naknadne in ponovne volitve

71. člen
(naknadne volitve)

(1) Naknadne volitve se opravijo, če v volilni enoti ali na posameznem volišču ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje.

(2) Naknadne volitve razpiše pokrajinska volilna komisija. Naknadne volitve se morajo opraviti najpozneje v 30 dneh od dneva, ki je bil določen za glasovanje na splošnih oziroma nadomestnih volitvah.

72. člen
(ponovne volitve zaradi nepravilnosti)

Ponovne volitve se opravijo, če pokrajinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve.

73. člen
(ponovne volitve zaradi nepotrditve mandata)

Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru, če pokrajinski svet ne potrdi mandata člana pokrajinskega sveta oziroma če sodišče na podlagi pritožbe razveljavi potrditev mandata člana pokrajinskega sveta in pokrajinska volilna komisija ugotovi, da je zaradi tega treba opraviti ponovne volitve.

74. člen
(razpis ponovnih volitev)

(1) Ponovne volitve razpiše pokrajinska volilna komisija.

(2) Ponovne volitve na podlagi obstoječih kandidatur se opravijo najpozneje v 15 dneh od dneva razpisa ponovnih volitev.

(3) Ponovne volitve na podlagi novih kandidatur se opravijo najpozneje v dveh mesecih od dneva razpisa ponovnih volitev.

13. Varstvo volilne pravice

75. člen

(pravica do ugovora v postopku kandidiranja)

(1) Zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja ima vsak kandidat oziroma predstavnik liste kandidatov pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote. Ugovor se lahko vloži do roka, določenega za predložitev liste kandidatov.

(2) Volilna komisija volilne enote odloči o ugovoru v postopku potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov. O ugovoru mora odločiti najpozneje v 48 urah od izteka roka za predložitev kandidatur oziroma list kandidatov.

(3) Če volilna komisija volilne enote zavrne ugovor iz prejšnjega člena tega zakona, ima vlagatelj ugovora pravico pritožbe na pokrajinsko volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločbe. Pokrajinska volilna komisija mora odločiti v 48 urah.

76. člen

(preizkus odločitve volilne komisije volilne enote)

(1) Pokrajinska volilna komisija lahko spremeni odločbo volilne komisije volilne enote, izdano v postopku potrjevanja list kandidatov, če na podlagi ugovora predstavnika katerekoli liste kandidatov iz volilne enote ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita, in sicer najpozneje do dneva, določenega za objavo seznama list kandidatov.

(2) Pokrajinska volilna komisija lahko spremeni odločitev volilne komisije volilne enote po uradni dolžnosti, če ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita.

77. člen

(pravica do pritožbe zaradi zavrnitve kandidature)

(1) Zoper odločbo volilne komisije volilne enote, s katero se zavrne kandidatura ali lista kandidatov v postopku potrjevanja list kandidatov iz 54. člena tega zakona, ima vsak kandidat in predstavnik liste kandidatov pravico vložiti pritožbo na pokrajinsko volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločbe.

(2) Pokrajinska volilna komisija mora o ugovoru odločiti v 48 urah.

78. člen

(pravica do pritožbe zoper odločitev pokrajinske volilne komisije)

(1) Zoper odločbo pokrajinske volilne komisije iz tretjega odstavka 75. člena, zoper odločbo pokrajinske volilne komisije iz 76. člena in zoper odločbo pokrajinske volilne komisije, s

katero se zavrne kandidatura oziroma lista kandidatov iz 77. člena lahko vsak kandidat ali predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore v 48 urah po prejemu odločbe.

(2) Sodišče mora odločiti o pritožbi najpozneje v 48 urah po prejemu pritožbe. Sodišče odloči meritorno.

79. člen **(pravica do ugovora zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora)**

(1) Zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora ima vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov in vsak volivec pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote.

(2) Ugovor se lahko vloži najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja. Volilna komisija volilne enote mora odločiti o ugovoru najpozneje četrti dan od dneva glasovanja.

(3) Zoper odločitev volilne komisije volilne enote iz prejšnjega odstavka je dopusten ugovor na pokrajinsko volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločitve.

80. člen **(razveljavitev glasovanja)**

(1) Če pokrajinska volilna komisija ugotovi take nepravilnosti pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno.

(2) Če pokrajinska volilna komisija ugotovi take nepravilnosti v postopku ugotavljanja izida glasovanja in izida volitev pri delu občinske volilne komisije oziroma volilne komisije volilne enote, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, sama ugotovi izid volitev.

81. člen **(pravica do pritožbe na pokrajinski svet)**

(1) Zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev mandatov, ima vsak kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov pravico vložiti pritožbo na pokrajinski svet, razen v primeru nadomestnih volitev iz 23. člena tega zakona, kjer ima pravico do pritožbe samo predstavnik liste kandidatov. Pritožbo lahko vloži do začetka prve seje pokrajinskega sveta. Pritožbo, ki se nanaša na nadomestne, naknadne ali ponovne volitve, pa lahko vloži najpozneje v 15 dneh od dneva teh volitev.

(2) Pokrajinski svet odloči o pritožbi ob potrditvi mandatov članov pokrajinskega sveta.

82. člen **(sodno varstvo)**

(1) Če pokrajinski svet pritožbi ne ugotovi, lahko pritožnik v osmih dneh od dneva prejema obvestila vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore.

(2) Če pokrajinski svet ne potrdi mandata izvoljenemu kandidatu za člana pokrajinskega sveta, lahko kandidat v osmih dneh od dneva prejema sklepa, da njegov mandat ni potrjen, pritoži na sodišče, pristojno za upravne spore.

(3) Sodišče odloči o pritožbi v 30 dneh od dneva vložitve pritožbe.

83. člen (odločanje sodišča)

(1) V primerih iz prejšnjega člena in 78. člena tega zakona sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

(2) Pri odločanju v primerih iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja upravni spor.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

84. člen prve volitve)

Volilne enote za prve volitve pokrajinskih svetov določi zakon.

85. člen (imenovanje volilnih komisij za prve volitve)

(1) Predsednika, namestnika predsednika in člane pokrajinske volilne komisije za izvedbo prvih volitev pokrajinskih svetov imenuje Državna volilna komisija. Predsednika in namestnika predsednika predlaga minister za pravosodje, člane pokrajinske volilne komisije pa poslanske skupine.

(2) Tajnika in namestnika tajnika pokrajinske volilne komisije ter volilne komisije volilne enote za izvedbo prvih volitev imenuje pokrajinska volilna komisija na predlog župana občine, v kateri je sedež pokrajinske volilne komisije oziroma volilne komisije volilne enote.

86. člen (število podpisov volivcev za prve volitve)

Pri določanju liste kandidatov iz 45. člena tega zakona se za prve volitve v pokrajinski svet potrebno število podpisov določi glede na število volivcev na dan razpisa volitev.

87. člen (enakomerna zastopanost spolov na prvih volitvah)

Ne glede na določbo 51. člena tega zakona na prvih volitvah v pokrajinski svet noben spol, v primeru, ko predlagatelj določi štiri ali več kandidatov na kandidatni listi ne sme biti zastopan z manj kakor 25% od dejanskega skupnega števila kandidatov na kandidatni listi. Določba drugega odstavka 51. člena se na prvih volitvah v pokrajinski svet ne uporablja.

88. člen (stroški izvedbe prvih volitev)

Stroški za izvedbo prvih volitev v pokrajine se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

89. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi odstavek 1. člena Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 22/06 – uradno prečiščeno besedilo in 70/06).

90. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV:

V 1. členu je določena vsebina zakona. Zakon ureja volitve organ pokrajine, to je pokrajinski svet.

Ustavno načelo splošne in enake volilne pravice, izražene na svobodnih volitvah ter z neposrednimi volitvami organa pokrajine, je izraženo v 2. členu.

V 3. členu je določeno, kdo nosi stroške pokrajinskih volitev. Stroški pokrajinskih volitev so stroški pokrajini, razen stroškov Državne volilne komisije, ki tudi izvaja nekatere naloge pri volitvah in se ta sredstva zagotavljajo v državnem proračunu. Ker nekatera volilna opravila izvajajo tudi občinske volilne komisije kot organi občine po posebnem zakonu, ta določba zajema tudi stroške, ki jih ima vsaka občinska volilna komisija pri izvedbi pokrajinskih volitev kot strošek pokrajine.

V 4. členu je določena subsidiarna uporaba Zakona o lokalnih volitvah. To so predvsem tiste določbe, ki se nanašajo na nekatera proceduralna, organizacijska in tehnična vprašanja, ki se uporabljajo pri različnih vrstah volitev, torej tudi pri pokrajinskih. Zato teh določb zakon ne ponavlja.

Aktivna in pasivna volilna pravica za volitve v pokrajinski svet sta urejeni v 5. členu. Temeljno določbo prvega odstavka o pravici voliti in biti voljen, ki jo ima slovenski državljan, star 18 let, dopolnjujeta četrty in peti odstavek glede volilne pravice tujcev. Uskladitev slovenske volilne zakonodaje z dvema direktivama je bila opravljena leta 2002 in 2005, kar povzema tudi zakon o volitvah v pokrajinah. Pravica voliti v pokrajinski svet pod pogoji, kot veljajo za državljana RS, je podeljena vsem tujcem s stalnim bivališčem v državi, medtem ko imajo tujci, državljani držav članic Evropske unije tudi pravico biti voljeni v pokrajinski svet. Zakon v drugem in tretjem odstavku tega člena ureja tudi vprašanje, ko državljan RS nima aktivne in pasivne volilne pravice zaradi odvzema poslovne sposobnosti ali podaljšanja roditeljske pravice, kar pa se ureja v sodnem postopku.

V 6. členu je urejena volilna pravica italijanske in madžarske narodne skupnosti, ki imata v pokrajinskem svetu, v skladu z ustavo, najmanj po enega predstavnika. Volilno pravico imajo pripadniki skupnosti, ki že uresničujejo svojo pravico v občinskem svetu samoupravne narodne skupnosti

Evidenca volilne pravice je kot eden od pogojev za učinkovito uresničevanje volilne pravice urejena v 7. členu. Volilna pravica se evidentira s splošnim in posebnim volilnim imenikom. V določbi je posebej opredeljeno, da se glede vodenja evidence volilne pravice, sestavljanja pokrajinskih volilnih imenikov in drugih vprašanj evidence, smiselno uporabljajo določbe Zakona o evidenci volilne pravice, saj gre za uporabo zakona, ki velja za vse vrste volitev – državne in lokalne – zato zakon teh določb ne ponavlja.

Poglavje o volilnem sistemu se začne z določbo 8. člena, ki opredeljuje večinski sistem volitev. Predstavniki narodnosti se volijo po večinskem volilnem sistemu. Pri večinskih volitvah se glasuje o toliko kandidatih, kolikor je voljenih v pokrajini, ki je ena volilna enota za volitve predstavnikov narodnosti. Po sistemu relativne večine so izvoljeni kandidati, ki so dobili največ glasov. V drugem odstavku pa je določeno, da se večinski sistem uporablja tudi za nadomestne volitve, kadar to določa ta zakon.

V 9. členu je določen žreb v primeru kadar dva kandidata, predstavnika narodnosti, dobita enako število glasov. Primera sta lahko dva: če je v pokrajini voljen en kandidat, predstavnik narodnosti, pa dva kandidata dobita enako število glasov, ali kadar je voljenih več, pa zadnja dva kandidata, ki bi prišla v poštev za izvolitev, dobita isto število glasov. Žreb med kandidati je uveljavljen način določitve izvoljenega člana.

V 10. členu je opredeljeno glasovanje po proporcionalnem volilnem sistemu. Pokrajinski sveti bodo po zakonu o pokrajinah šteli od 33 do 55 članov, torej se s proporcionalnim volilnim sistemom zagotavlja sorazmerna razdelitev mandatov in s tem enakomerna zastopanost političnih strank in list. Vsak volivec ima en glas, ki ga odda listi. Tako imenovana personalizacija volitev ali vplivanje volivca na izvolitev določenega kandidata z liste je uveljavljena z institutom preferenčnega glasu. Volivec lahko na glasovnici označi številko kandidata z liste, za katero glasuje, temu kandidatu torej daje prednost pred drugimi kandidati ne glede na vrstni red na listi.

Prohibitivno klavzulo za vstop v pokrajinski svet vpeljuje 11. člen. Volilnega praga pri volitvah v občinski svet ne poznamo, v pokrajinskem svetu pa je zaradi večjega števila članov sveta smiselno ta prag postaviti. Ker imajo pokrajinski sveti različno število članov, volilnega praga ni mogoče postaviti z absolutnim številom doseženih mandatov, temveč z odstotkom od skupnega števila veljavnih glasov. Člen določa, da se mandati dodelijo tistim listam, ki so prejele najmanj štiri odstotke glasov od skupnega števila veljavnih glasov, oddanih za vse liste v vseh volilnih enotah v pokrajini.

Dodelitev mandatov je opredeljena v 12., 13. in 14. členu. V 12. členu je določena razdelitev mandatov v volilnih enotah in volilni količnik. Člani pokrajinskega sveta so voljeni v volilni enoti po proporcionalnem sistemu z Droopovim količnikom. To je zmanjšani količnik, ki se izračuna tako, da se skupno število glasov, oddanih za vse liste v volilni enoti, deli s številom članov pokrajinskega sveta, ki so voljeni v volilni enoti, povečanim za 1. Zmanjšani volilni količnik omogoča, da se več mandatov razdeli že v volilnih enotah.

V 13. členu je opredeljena delitev mandatov na ravni pokrajine, torej tistih mandatov, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah, oziroma na podlagi ostanka glasov. Za razdelitev mandatov na ravni pokrajine se najprej ugotovi število mandatov, ki pripada istoimenskim listam na podlagi rezultata v celi pokrajini. To se ugotovi na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki glasov na ravni pokrajine delijo z vsemi števili od 1 do števila članov sveta, ki se jih voli v pokrajinski svet. Mandati se dodelijo listam po vrstnem redu najvišjih količnikov. Posebno rešitev določa četrti odstavek za primer, če bi kateri od list pripadlo manj mandatov, kakor jih je dobila pri delitvi na ravni volilne enote. Takrat se pri ugotavljanju koliko mandatov bi pripadlo listam oziroma istoimenskim listam v skladu s tretjim odstavkom tega člena, upošteva zmanjšano skupno število mandatov, ki jih je še treba razdeliti na ravni pokrajine.

Volilna enota je tudi izvoljiva enota, kar določa 14. člen. Mandate dobijo liste, ki imajo največje ostanke glasov v razmerju do količnika v volilni enoti. Če posamezne istoimenske liste dobijo dva ali več mandatov, se mandati dodeljujejo v volilne enote po zaporedju največjega deleža ostanka glasov do tega količnika, če pa so v volilni enoti že razdeljeni vsi mandati, se mandat dodeli listi v volilni enoti, v kateri ima lista naslednji največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti.

V 15. členu je opredeljen mandat na podlagi preferenčnega glasu. Uveljavljenemu načinu, da so izvoljeni kandidati po vrstnem redu z liste, je dodana ureditev, ko se uveljavi preferenčni glas iz drugega odstavka 10. člena. Člen določa, da je posamezni kandidat prejel zadostno število preferenčnih glasov za preskok takrat, ko prejme takšno število glasov, ki je večje od količnika, izračunanega na način, da se število glasov liste deli s številom kandidatov na listi.

Oblikovanje volilnih enot določa 16. člen v povezavi s 17. členom. Vse pokrajine so razdeljene na volilne enote po načelu, da je en član sveta voljen na približno enako število prebivalcev. Volilne enote določi pokrajinski svet v splošnem aktu. Drugo merilo je, da obsega volilna enota območje ene ali več občin ali dela občine. Takšna rešitev je nujna zaradi zelo različnega števila prebivalcev v občinah. Glede na določeno število članov pokrajinskega sveta zakon določa, da je v eni volilni enoti voljenih najmanj pet članov sveta.

Že uveljavljeno načelo oblikovanja volilnih enot pri pripadnikih narodnosti je, da je pokrajina ena volilna enota, kakor določa 17. člen.

Zakon določa, da so splošne volitve redne in predčasne. V 18. členu je določena doba petih let za redne volitve v pokrajinski svet. Institut predčasnih volitev pa se uporabi, kadar gre za tako imenovano samorazpustitev pokrajinskega sveta. Če odstopi večina članov sveta, je treba opraviti predčasne volitve. Predčasne volitve se opravijo tudi, kadar je pokrajinski svet razpuščen v skladu z zakonom o pokrajinah, ker ni izvolil predsednika pokrajine.

V 19. členu je razdelan termin izvedbe splošnih, to je rednih in predčasnih volitev. Redne volitve se opravijo, kot je že uveljavljeno, na nedeljo ali drug prosti dan najprej dva meseca pred potekom petih let od prejšnjih volitev, predčasne volitve pa najpozneje v 75 dneh po razpustu sveta.

Organi, ki razpisujejo volitve, so določeni v 20. členu. Pri rednih volitvah je to predsednik državnega zbora, predčasne volitve pa razpiše pokrajinska volilna komisija. Akt o razpisu mora biti objavljen v uradnem listu.

Roki za razpis splošnih volitev so opredeljeni v 21. členu. Redne volitve se razpišejo najprej 135 dni pred potekom petih let od prejšnjih rednih volitev v pokrajinske svete, pri tem pa od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot 90 in ne manj kot 60 dni. Za predčasne volitve v pokrajinske svete je določeno, da se razpišejo najpozneje v 20 dneh po razpustu pokrajinskega sveta oziroma po hkratnem odstopu večine članov pokrajinskega sveta.

V 22. členu je opredeljeno, da mora akt o razpisu volitev določiti dan razpisa volitev in dan glasovanja, s tem da začnejo roki za volilna opravila teči z dnem, ki je določen kot dan razpisa volitev.

Institut nadomestnih volitev je opredeljen v 23. členu v povezavi s 24. členom. Ker se volitve izvajajo po proporcionalnem volilnem sistemu, pomeni izvedba nadomestnih volitev dejansko nadomestitev člana sveta z naslednjim kandidatom z istoimenske liste. Kandidat mora v osmih dneh sporočiti, da sprejema funkcijo člana pokrajinskega sveta, če tega ne stori, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata z iste liste kandidatov. Če takega kandidata ni, ga nadomesti kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri ima naslednji največji delež ostanka glasov do količnika v volilni enoti. Če so v volilni enoti že razdeljeni vsi mandati, se mandat dodeli listi v volilni enoti, v kateri ima lista naslednji največji ostanek glasov v

razmerju do tega Če tudi s te liste kandidatov noben kandidat v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana pokrajinskega sveta, se opravijo nadomestne volitve (po večinskem volilnem sistemu). Enako se nadomestne volitve opravijo tudi, če članu pokrajinskega sveta preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. Če pa predčasno preneha mandat članu pokrajinskega sveta, predstavniku narodne skupnosti, se opravijo nadomestne volitve, po večinskem volilnem sistemu.

V 24. členu je izrecno določeno, da se nadomestne volitve ne opravijo, če članu pokrajinskega sveta preneha mandat manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe pokrajinskega sveta, razen če pokrajinski svet odloči drugače, kar je, tako kot pri predčasnih volitvah, določeno zaradi smotrnosti, saj traja nadomestni mandat le do izteka mandatne dobe sveta.

Šesto poglavje opredeljuje vrste volilnih organov. Vsi volilni organi, ki izvajajo pokrajinske volitve, so naštetih v 25. členu. Volitve izvajajo naslednje komisije: pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilnih enot, občinske volilne komisije z območja pokrajine, volilni odbori, nekatere naloge pa opravlja, kot pri drugih lokalnih volitvah, tudi državna volilna komisija. Kadar je območje občine v celoti enako območju volilne enote, lahko pokrajinska volilna komisija pooblasti občinsko volilno komisijo, da opravlja pristojnosti volilne komisije volilne enote. Posebna volilna komisija je imenovana za volitve članov pokrajinskega sveta – predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Imenovanje pokrajinske volilne komisije, volilne komisije volilne enote in volilnih odborov je urejeno v 26. členu. Komisijo imenuje pokrajinski svet, volilno komisijo volilne enote pa pokrajinska volilna komisija. V zakonu je določena novost, da lahko pokrajinska volilna komisija pooblasti občinske volilne komisije z območja pokrajine, da imenujejo volilne odbore. Takšna rešitev je predlagana zaradi lažje organizacijske izvedbe volitev, saj občinske volilne komisije najlažje izvedejo imenovanje volilnih odborov. Mandat pokrajinske volilne komisije in volilne komisije volilne enote je pet let, volilni odbori pa so, kot običajno, imenovani za vsake volitve.

V 27. členu je določena sestava pokrajinske volilne komisije. Komisijo sestavlja predsednik in trije člani ter njihovi namestniki. Zakon določa, da morata biti predsednik pokrajinske volilne komisije in njegov namestnik imenovana izmed sodnikov. Preostali člani pokrajinske volilne komisije in volilne komisije volilne enote so imenovani izmed volivcev po predlogih političnih strank, drugih organizacij v pokrajini in prebivalcev pokrajine, kot to določa zakon o volitvah v državni zbor.

V 28. členu je opredeljena sestava volilne komisije volilne enote. Predsednik in namestnik morata biti sodnika ali univerzitetna diplomirana pravnika. Ker ima posebna pokrajinska volilna komisija status volilne komisije volilne enote, je v drugem odstavku določeno, da morata biti vsaj en član in en namestnik člana pripadnika narodne skupnosti.

Za tajnika pokrajinske volilne komisije 29. člen določa, da je imenovan izmed uradnikov. To pomeni, da mora biti tajnik komisije zaposlena oseba v upravi lokalne skupnosti ali državnem organu, kar olajšuje delo komisije glede na to, da uprave lokalnih skupnosti in drugi državni organi nudijo administrativno, organizacijsko in drugo podporo komisijam. Tajnik ima lahko namestnika.

V 30. členu v povezavi z 31. členom je določeno imenovanje in sestavo volilnih odborov. Glasovanje na voliščih vodijo volilni odbori, imenovani za vsako volišče.

Sestavo volilnega odbora določa 31. člen. Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki, ki so imenovani izmed prebivalcev pokrajine, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti. Njihovo sestavo lahko predlagajo politične stranke, druge organizacije in prebivalci v pokrajini, določen pa je rok, in sicer najpozneje v desetih dneh po razpisu volitev.

Posebne naloge pri izvedbi pokrajinskih volitev ima Državna volilna komisija, kakor je opredeljeno v 32. členu. Glede na svoj pomen in vlogo tudi pri izvedbi teh volitev komisija skrbi za enotno uporabo določb tega zakona, ki se nanašajo na volilne postopke, daje pokrajinskim volilnim komisijam strokovna navodila v zvezi z izvajanjem zakona, predpiše potrebne obrazce, določa enotne standarde za volilni material in določa druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil.

Naloge pokrajinske volilne komisije so taksativno našteje v 33. členu. Pokrajinska volilna komisija opravlja temeljne naloge pri izvedbi volitev, tako med drugim skrbi za zakonitost volitev, usklajuje delo volilnih komisij volilnih enot in občinskih volilnih komisij ter nadzoruje njihovo delo, objavlja izide volitev v pokrajinski svet ter izdaja potrdila o izvolitvi.

Pristojnosti volilne komisije volilne enote določa 34. člen. Komisija potrjuje posamične kandidature oziroma liste kandidatov in sestavlja sezname kandidatov oziroma list kandidatov, imenuje volilne odbore, če jih ne imenujejo občinske volilne komisije z območja pokrajine, ugotavlja rezultate glasovanja v volilni enoti in razglasi, kateri člani pokrajinskega sveta so izvoljeni v volilni enoti. Enake naloge opravlja tudi posebna volilna komisija za volitve predstavnikov narodnosti.

Zakon daje v volilnih postopkih vlogo tudi občinskim volilnim komisijam z območja pokrajine, kar opredeljuje 35. člen. Občinske volilne komisije z območja pokrajine imenujejo volilne odbore, če jih za to pooblasti volilna komisija volilne enote, določajo volišča, opravljajo in vodijo neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami. Občinska volilna komisija ima pristojnosti volilne komisije volilne enote, kadar je območje občine enako območju volilne enote in je za to pooblaščen.

Naloge volilnih odborov so vsebovane v 36. členu, to so naloge, ki jih običajno poznamo pri vseh vrstah volitev.

V 37. členu zakon posebej poudarja vlogo državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so dolžni pomagati volilnim organom pri njihovem delu ter jim na njihovo zahtevo dati podatke, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

Zakon o volitvah v državni zbor širše opredeljuje oblikovanje in način dela volilnih organov, zato na uporabo tega zakona opozarja 38. člen.

Nadomestilo članom volilnih organov je široko opredeljeno v 39. členu. Zakon vsebuje splošno načelo, da je funkcija članov volilnih organov častna, svoje delo opravljajo samostojno in neodvisno. Za svoje delo so ob vsakih volitvah upravičeni do enkratnega nadomestila, za katerega izplačilo je podlaga odločba o imenovanju. Pri določitvi višine nadomestila pokrajinski volilni komisiji je zakon sledil rešitvi iz 45.a člena Zakona o lokalnih volitvah, saj je osnova za odstotkovni izračun povprečna mesečna plača predsednika pokrajine. Tudi vse druge komisije (volilna komisija volilne enote, občinska volilna komisija)

imajo pravico do nadomestila, nadomestilo pa temelji na merilih, ki jih sprejme pokrajinska volilna komisija. Nadomestila ne smejo biti manjša od 50 odstotkov nadomestil, kot veljajo za pokrajinsko volilno komisijo. Osnova za določitev višine nadomestil volilnim odborom je vladna uredba, ki določa višino dnevnice, ki se ne všteva v davčno osnovo. Predsednik in člani volilnih odborov ter njihovi namestniki imajo za vsak dan glasovanja na splošnih volitvah pravico do nadomestila v višini treh dnevnic.

O vlogi predstavnikov kandidatov in list kandidatov je v 40. členu v povezavi z 41. členom določeno, da so lahko navzoči pri delu pokrajinske volilne komisije in volilne komisije volilne enote, pri delu volilnih odborov in občinskih volilnih komisij pa njihovi zaupniki. Njihova vloga je omejena, saj lahko le opozorijo predsednika volilnega organa na morebitne nepravilnosti, ki jih opazijo pri delu volilnega organa.

Glede določitve predstavnikov in zaupnikov je v 41. členu določeno, da se njihovi podatki predložijo komisiji ob vložitvi kandidature oziroma liste kandidatov. Predstavnik kandidata oziroma liste kandidatov je lahko samo oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice v pokrajini, zaupnik kandidata pa oseba, ki je vpisana v evidenco volilne pravice v volilni enoti. V skladu z zakonitostmi kandidatur pa velja, da ne morejo biti kandidati na listi, ki jo vlagajo.

Kandidiranju je namenjeno 8. poglavje zakona, ki v 42. členu vsebuje splošno določbo, da so predlagatelji liste kandidatov za člane pokrajinskega sveta tako politične stranke v pokrajini kot volivci v volilni enoti.

Splošno pravilo, da je na listi kandidatov lahko največ toliko kandidatov, kolikor članov pokrajinskega sveta je voljenih v volilni enoti, je določeno v 43. členu. Kandidatov je lahko manj, vendar ne manj kot pet.

Postopek določanja list kandidatov v politični stranki opredeljuje 44. člen. Vsaka politična stranka v pokrajini lahko določi po eno listo kandidatov v vsaki volilni enoti. Kako jo sestavi, pa je odvisno od postopka, kot ga politična stranka določi v svojih aktih in pravilih. Osnovni pravili sta, da pri določanju kandidatov smejo sodelovati samo člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v pokrajini, listo kandidatov pa določajo s tajnim glasovanjem. Pri določanju liste mora sodelovati najmanj deset članov politične stranke. Vsi ti pogoji so sestavni del zakonitosti kandidature.

Po naši zakonodaji lahko listo kandidatov v volilni enoti določi s podpisovanjem tudi skupina volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti, kot to določa 45. člen. Pri tem je treba zbrati določeno število podpisov. Zakon določa, da je najmanjše število potrebnih podpisov 1% od števila volivcev v volilni enoti, zgornja meja pa je 3000 podpisov. Potrebno število podpisov za vsako volilno enoto se ugotavlja glede na število volivcev, ki so glasovali na zadnjih splošnih volitvah v pokrajinski svet.

Določanje kandidatov za člane pokrajinskega sveta, predstavnike italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti, ki jih določijo volivci – pripadniki narodne skupnosti v pokrajini, je opredeljeno v 46. členu. Za vložitev kandidature je treba priložiti podpise najmanj 15 volivcev.

Temeljno načelo, da lahko vsak volivec da podporo s podpisom samo eni listi kandidatov, je določeno v 47. členu. O tem se vodi uradna evidenca dane podpore.

Osnovni pogoj za kandidiranje določa 48. člen, to je, da mora imeti kandidat stalno prebivališče v volilni enoti, v kateri kandidira.

Drugi temeljni pogoj za zakonitost kandidature je, da vsakdo lahko kandidira samo v eni volilni enoti in samo na eni listi kandidatov, kot je to opredeljeno v 49. členu.

Glede soglasja kandidata, s katerim oseba izjavi, da se strinja s svojo kandidaturo, se uporablja 50. člen. Za soglasje velja, da mora biti obvezno pisno in da je nepreklicno. S takšno uveljavljeno rešitvijo se izognemo situacijam, da bi si kandidati po vložitvi kandidatur in list kandidatov premislili.

Posebna določba 51. člena velja uresničitvi načela enakomerne zastopanosti spolov pri kandidiranju. To načelo je bilo s spremembo zakona o lokalnih volitvah v Slovenijo uvedeno v letu 2005 in prvič uveljavljeno na lokalnih volitvah leta 2006. Enakomerna zastopanost spolov na listi pomeni določitev takšnega vrstnega reda kandidatov, da pripada vsakemu od obeh spolov najmanj 40% kandidatur oziroma mest na kandidatni listi, pri tem pa morajo biti na prvi polovici kandidatne liste razporejeni izmenično po spolu. V drugem odstavku je določen način za kandidatne liste, na katerih so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, na tej listi mora biti vsaj en predstavnik vsakega od spolov. Lista, ki ni sestavljena po pravilih tega člena, velja za nezakonito. Obveznost sestave liste po tem členu velja tako za politične stranke kot za volivce.

Obvezne sestavine liste kandidatov vsebuje 52. člen. Lista kandidatov mora vsebovati poleg oznake volilne enote še ime predlagatelja, ime liste in osebne podatke kandidatov. Glede na to, kdo je predlagatelj liste, je treba priložiti tudi nekaj prilog: soglasja kandidatov in potrebno število podpisov volivcev ali pa pravila politične stranke o določanju liste ter zapisnik o določitvi liste.

Naziv liste skupine volivcev v primeru, da se ne določi posebno ime, je opredeljen v 53. členu. Ime liste je v tem primeru ime predlagatelja, ki je eden izmed predlagateljev liste. Če volivci ne dajo listi imena, je ime liste ime predlagatelja liste.

V 54. členu je določen rok za predložitev kandidatur oziroma list, in sicer je ta rok trideseti dan pred dnevom glasovanja do 19. ure. Lista se vloži pri volilni komisiji volilne enote. Ker je postopek potrjevanja list kandidatov, določanja seznamov potrjenih list kandidatov in njihove objave določen že v Zakonu o volitvah v državni zbor, se za ta dejanja ta zakon uporablja subsidiarno.

Glasovanje na voliščih ureja deseto poglavje. Subsidiarna uporaba zakona o volitvah v državni zbor tudi glede organizacije in dela na voliščih ter glasovanja je določena v 55. členu

V 56. členu je določena naloga občinske volilne komisije, da določi volišča.

V skladu s 57. členom občinska volilna komisija tudi obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, kjer so vpisani v volilni imenik.

Tudi za pokrajinske volitve je določeno, da se izvaja predčasno glasovanje, kar je določeno v 58. členu. Kot je že utečeno na drugih volitvah, lahko volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, glasujejo pred tem dnevom. Predčasno glasovanje traja tri dni, izvaja pa se na posebnem volišču na sedežu občinske volilne komisije.

Volitve po pošti ureja 59. člen v povezavi s 60. členom. Za pokrajinske volitve je določeno, da se glasuje po pošti samo v domovini. Glasujejo lahko volivci, ki so oskrbovanci domov za starejše, volivci, ki so na zdravljenju v bolnišnicah, volivci na prestajanju zaporne kazni ali so v priporu. O svoji odločitvi, da želijo glasovati po pošti, morajo obvestiti pristojno občinsko volilno komisijo.

V 60. členu je poudarjeno, da so pokrajinske volitve lokalne volitve, zato zanje ne veljajo določbe Zakona o volitvah v državni zbor, ki se nanašajo na glasovanje po pošti v tujini in na glasovanje pri diplomatsko – konzularnih predstavništvih Republike Slovenije.

Možno je tudi glasovanje na domu, kot to določa 61. člen. Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, če to sporočijo občinski volilni komisiji najpozneje tri dni pred dnevom glasovanja.

Obvezne sestavine glasovnice so opredeljene v 62. členu. Glasovnica za volitve v pokrajinski svet vsebuje oznako pokrajine in oznako volilne enote, zaporedne številke in imena list kandidatov po vrstnem redu s seznama list kandidatov, pri vsaki listi pa prostor za vpis preferenčnega glasu za posameznega kandidata na listi in navodilo o načinu glasovanja. Način glasovanja je znan in je v tem členu tudi opisan. Volivec glasuje tako, da obkroži zaporedno številko liste kandidatov, za katero glasuje. Če želi dati posameznemu kandidatu z liste preferenčni glas, pa vpiše v za to določen prostor pri listi zaporedno številko kandidata z liste, ki mu daje preferenčni glas.

Nekoliko drugačna je glasovnica za volitve predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti, kot to določa 63. člen. Glasovnica vsebuje oznako pokrajine, zaporedne številke ter priimke in imena kandidatov po seznamu, ter ime predlagatelja in navodilo o načinu glasovanja. Ker se voli po večinskem sistemu, volivec glasuje tako, da na glasovnici obkroži zaporedno številko pred imeni kandidatov, za katere glasuje. Volivec lahko glasuje za največ toliko kandidatov, kolikor članov pokrajinskega sveta – pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti – je voljenih v pokrajini.

Poglavje o ugotavljanju volilnih izidov v uvodnem 64. členu napotuje na subsidiarno uporabo zakona o volitvah v državni zbor.

Način razdelitve mandatov določa 65. člen. Naloga volilne komisije volilne enote je, da ugotovi, koliko glasov je dobila posamezna lista kandidatov, koliko mandatov pripada posamezni listi in kateri kandidati s posameznih list kandidatov so izvoljeni.

Način razdelitve mandatov pri ugotavljanju volilnega izida volitev predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti pa je določen v 66. členu. Pokrajinska volilna komisija ugotovi, koliko glasov so dobili posamezni kandidati in kateri kandidati so izvoljeni.

Izid glasovanja po pošti ureja 67. člen. Občinska volilna komisija ugotavlja izid, pri čemer pa mora upoštevati le glasovnice, ki so prispele po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja.

Roki za predajo zapisnikov, ki jih volilni organi sestavijo pri izvajanju volitev, so opredeljeni v 68. členu. Volilni odbor na volišču pošlje zapisnik o svojem delu in drugi volilni material občinski volilni komisiji najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja do 12. ure, občinska

volilna komisija pa pošlje zapisnik o svojem delu in drug volilni material volilni komisiji volilne enote najpozneje drugi dan po dnevu glasovanja.

V 69. členu je opredeljeno poročilo o izidu volitev. Poročilo sestavi pokrajinska volilna komisija na podlagi zapisnikov volilnih komisi volilnih enot in ga pošlje predsedniku pokrajine najpozneje osmi dan po dnevu glasovanja. Pokrajinska volilna komisija pošlje poročilo o izidu volitev v pokrajini tudi Državni volilni komisiji in predstavnikom list kandidatov. Izid volitev se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pokrajinska volilna komisija izda izvoljenim kandidatom za člane pokrajinskega sveta potrdilo o izvolitvi, kot to določa 70. člen.

Institut naknadnih in ponovnih volitev je razdelan v dvanajstem poglavju. Naknadne volitve ureja 71. člen, ki določa, da se opravijo, če v volilni enoti ali na posameznem volišču ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje. Te volitve razpiše pokrajinska volilna komisija. Opraviti jih je treba najpozneje v 30 dneh od dneva, ki je bil določen za glasovanje na splošnih oziroma nadomestnih volitvah.

Ponovne volitve ureja 72. člen. Volitve, ki se opravijo, če pokrajinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na posameznem volišču.

V 73. členu je določeno, da se ponovne volitve opravijo tudi v primeru nepotrditve mandata. Če pokrajinski svet ne potrdi mandata člana pokrajinskega sveta oziroma če sodišče na podlagi pritožbe razveljavi potrditev mandata člana pokrajinskega sveta, mora pokrajinska volilna komisija posebej odločati, da je zaradi tega treba opraviti ponovne volitve.

Organ, ki razpiše ponovne volitve, je določen v 74. členu. Ta organ je pokrajinska volilna komisija. Opravijo se najpozneje v 15 dneh od dneva razpisa ponovnih volitev, če se razpišejo na podlagi obstoječih kandidatur. Ponovne volitve na podlagi novih kandidatur pa se opravijo najpozneje v dveh mesecih od dneva razpisa ponovnih volitev.

Trinajsto poglavje določa varstvo volilne pravice, ki je zagotovljeno v vseh fazah volilnih opravil. 75. člen določa pravico do ugovora v postopku kandidiranja. Zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja ima vsak kandidat oziroma predstavnik liste kandidatov pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote do roka, določenega za predložitev liste kandidatov. Takšna nepravilnost je na primer kršenje volilnih pravil znotraj politične stranke, ko stranka določa listo kandidatov. Volilna komisija volilne enote mora odločiti o ugovoru v postopku potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov, in sicer najpozneje v 48 urah od izteka roka za predložitev kandidatur oziroma list. Če vlagatelj ugovora ni zadovoljen z odločitvijo volilne komisije volilne enote, torej če komisija zavrne ugovor, ima vlagatelj ugovora pravico pritožbe na pokrajinsko volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločbe, komisija pa mora odločiti v 48 urah.

Preizkus odločitve volilne komisije volilne enote ureja 76. člen. Pokrajinska volilna komisija lahko spremeni odločbo volilne komisije volilne enote, izdano v postopku potrjevanja list kandidatov, če na podlagi ugovora predstavnika katerekoli liste kandidatov iz volilne enote ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita, in sicer najpozneje do dneva, določenega za objavo seznama list kandidatov. Drugi odstavek določa, da lahko komisija po uradni dolžnosti

spremeni odločitev volilne komisije volilne enote, če ugotovi, da je odločba nepravilna ali nezakonita.

V 77. členu je urejena pravica do pritožbe zaradi zavrnitve kandidature. Za potrjevanje list kandidatov se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah v državni zbor. Po izteku roka za vložitev list kandidatov oziroma kandidatur, jih volilna komisija volilne enote preizkusi. Zoper odločbo volilne komisije volilne enote, s katero se zavrne kandidatura ali lista kandidatov v postopku potrjevanja list kandidatov, ima vsak kandidat in predstavnik kandidata pravico vložiti pritožbo na pokrajinsko volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločbe. Pokrajinska volilna komisija mora o ugovoru odločiti v 48 urah.

Pravico do pritožbe zoper odločitve pokrajinske volilne komisije ureja 78. člen. Zoper odločbo pokrajinske volilne komisije iz tretjega odstavka 75. člena (odločitev o ugovoru v postopku kandidiranja), zoper odločbo pokrajinske volilne komisije iz 76. člena (preizkus odločitve volilne komisije volilne enote) in zoper odločbo pokrajinske volilne komisije, s katero se zavrne kandidatura oziroma lista kandidatov iz 77. člena, lahko vsak kandidat ali predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore v 48 urah po prejemu odločbe. Dolžnost sodišča je, da meritorno odloči o pritožbi najpozneje v 48 urah po prejemu pritožbe.

Pravico do ugovora zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora ureja 79. člen. Ugovor se vloži pri volilni komisiji volilne enote najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja, volilna komisija volilne enote pa mora odločiti o ugovoru najpozneje četrty dan od dneva glasovanja. Če se pritožnik ne strinja z odločitvijo, ima pravico ugovora pri pokrajinski volilni komisiji v 24 urah po prejemu odločitve.

Razveljavitev glasovanja, ki se opravi, kadar pokrajinska volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, je opredeljena v 80. členu. Razveljavitev glasovanja se opravi samo za to volišče, nato se izvedejo ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. V primeru pa, da pokrajinska volilna komisija ugotovi take nepravilnosti v postopku ugotavljanja izida glasovanja in izida volitev pri delu občinske volilne komisije oziroma volilne komisije volilne enote, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, lahko sama ugotovi izid volitev.

V 81. členu je urejena pravica do pritožbe zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev mandatov. Pravico vložiti pritožbo ima vsak kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov. Pritožba se vloži na pokrajinski svet, razen v primeru nadomestnih volitev iz 23. člena tega zakona, kjer ima pravico do pritožbe samo predstavnik liste kandidatov. Pritožbo lahko vloži do začetka prve seje pokrajinskega sveta. Pritožbo, ki se nanaša na nadomestne, naknadne ali ponovne volitve, pa lahko vloži najpozneje v 15 dneh od dneva teh volitev. O pritožbah odloča pokrajinski svet ob potrditvi mandatov članov pokrajinskega sveta, torej na svoji konstitutivni seji.

Zoper odločitev pokrajinskega sveta je dovoljen upravni spor, kar izhaja iz 82 člena. Če pokrajinski svet pritožbi ne ugodí, lahko pritožnik v osmih dneh od dneva prejema obvestila vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore, sodišče pa mora odločiti v 30 dneh od dneva vložitve pritožbe. Pritožba na upravno sodišče je dovoljena tudi, če pokrajinski svet ne potrdi mandata izvoljenemu kandidatu za člana pokrajinskega sveta.

Sestava sodišča je določena v 83. členu. Sodišče, ki odloča v senatu treh sodnikov, odloča ob primerni uporabi določb zakona o upravnih sporih.

Prehodna določba 84. člena določa, da volilne enote za prve volitve pokrajinskih svetov določi zakon.

Imenovanje volilnih komisij za prve volitve ureja 85. člen. Predsednika, namestnika predsednika in člane pokrajinske volilne komisije za izvedbo prvih volitev pokrajinskih svetov imenuje Državna volilna komisija. Predsednika in namestnika predsednika predlaga minister za pravosodje, člane pokrajinske volilne komisije pa poslanske skupine. Tajnika in namestnika tajnika pokrajinske volilne komisije ter volilne komisije volilne enote za izvedbo prvih volitev imenuje pokrajinska volilna komisija na predlog župana občine, v kateri je sedež pokrajinske volilne komisije oziroma volilne komisije volilne enote.

V 86. členu je določeno, da se pri določanju liste kandidatov, ki jo vlagajo volivci, za prve volitve v pokrajinski svet potrebno število podpisov določi glede na število volivcev na dan razpisa teh volitev.

Načelo enakomerne zastopanosti spolov je posebej urejeno za prve volitve, kot to določa 87. člen. Določeno je, da ne glede na določbo 51. člena tega zakona na prvih volitvah v pokrajinski svet noben spol, v primeru, ko predlagatelj določi štiri ali več kandidatov na kandidatni listi ne sme biti zastopan z manj kakor 25% od dejanskega skupnega števila kandidatov na kandidatni listi. Določba drugega odstavka 51. člena se na prvih volitvah v pokrajinski svet ne uporablja.

Glede stroškov za izvedbo prvih volitev v pokrajine je v 88. členu določeno, da se krijejo iz državnega proračuna.

V 89. členu je opredeljeno prenehanje veljavnosti drugega odstavka 1. člena Zakona o lokalnih volitvah ki določa, da volitve predstavnikov občin v pokrajinske svete in v ustrezne organe širših lokalnih skupnosti urejajo občine s svojimi predpisi v skladu s sporazumom oziroma drugim aktom v povezavi z drugimi občinami v pokrajino ali drugo širšo lokalno skupnost.

Začetek veljavnosti zakona je določen v 90. členu.